

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹ ԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 317 ԲԵՐՇԷՄՊԷ

ԻՊԵՐՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 7 1872

Սէտայը Հազարէթ շիմոյիբ հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սայը, Բէնյէնպիւհ վէ ճումաա էրթէսի կիւնէրի քէպիր Նիւսիւ իլէ Նէշը օլունանագ : Ղազէթանըն Ապօնաթը Սէնէֆի 6 . Սիթը այլըզը 3 պուշուդ վէ Իւշ այլըզը 2 մէճիտլէ վէ պէհէր Նիւսիւսի 40 փարա տըր : Թաշրալար իշին բօսթա իւնթէթի զամթ օլունուր : Ապօնաթըն Թարիսի պէհէր այլըն պիրիստէն Էաթաօն օն պէհինտէն իթիպար օլունանագ տըր : Ղազէթայա տէրճ օլունանագ իշին կէօնտէրիլէճէք էմրագ վէ մէքեաթիպ Ղաթաթատա էրմէնի Բիլիսէսի սօղաղընտա Ն . 19 իլէ մուրագգամ Սէտայը Հազարէթ մաթպասընա իրսալ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սրբաթը իլթ տէֆա 100 փարա , իքիհճի տէֆա 60 փարա տըր : Ուզուն Նէշըիյաթ իշին այլընա բաղարըզ օլունուր :

Ս.ՍԻԹԱՆԷ 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Իշպու ճումաա էրթէսի կիւնիւ Ա . նարատ Յուլթիւն Էօրթուսու օլմագ մի . նասիպէթիլէ զազէթամըզ պիզղարուր Նէշը օլունանագ տըր :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ձաթը հազարէթը Սատրիւզգամի սա . լը կիւնիւ Մապէյնը հիւմայսնէ պիլ ա . զիմէ իքի սաաթ գատար Հուզուրու Շէհ . ըրարիտէ պուլունմուշլար տըր :

— Լաճէլ թէտալի Վիէննայա աղի . մէթ իթմիշ օլան Նէվրէս բաշա տիւշար օլտուղու իլլէթտէն ազատէյի սէր իաէմէ . յէրէք իրթիհալը տարը պագա իլլէթիյի իրպարաթը մահալիյէտէն տիր :

— Սալթանաթը Սէնիյէնին իրան սէ . ֆիրի Միւնիֆ էֆէնտի հազարէթէրի հու . զուրու հազարէթը Շահանէյէ եիւզ սիւր . միւշլէր տիր :

— Խըսիվի Մըսըր հազարէթէրինին մախտուսի Հիւսէյին բաշա Իթալիատա Գրալ հազարէթէրիլէ մինդայըը ըէսմի միւլադաթ իթտիքտէն սօնրա պաշ վէքիլ Վիսոթթա Վէնսոթթա ճէնապլէրի իլէ տախի կէօրիւշմիւշ տիր :

— Քէօթահիայա թապի Սիմալ գա . զասընտա լէյլէն հարիք զուհուր իտէրէք տօղուզ եիւզ հանէ վէ հիշ պիր էմրագ գուրթուլմայարագ հիւքիւմէթ գօնազը աախի միւհիթէրէք օլմուշ վէ նուֆուսճա թէլէֆթտա օլտուղու իթիլիպար գըլըն . մըշ տըր :

— Ֆիլիպէ գազասընտա գօյուն թէ . բէ նահիյէսինտէ Սէլանիլէ գարիյէսինտէ պօղազ հաթթալըզընտան կիւնտէ եէպի սէքիզ քիշի էօլմէքտէ իմիշ :

— Նեւուշ զազէթասընտա կէօրիւ . տիւշիւ վէճէ իլէ թօպնուլարտա եէնի եաբըլան Բոււլարըն ճէմիլէթը իլմիյէ գարչուսունտա քի խանէլէրէ պիրթաղըմ ֆահիշէյէր կէլիպ հալ պու քի մահալը մէզպուրտէ իգամէթ իտէնլէր իսէ քեա . միլէն ըրզ էհիլ կիրուհինտէն պուլուն . տուղունտան կիրուհու մէզպուրէնին բա . հաթթըղըզընա մուհիպ օլմագտա իմիշ :

(Սլթընճը Տաիրէի պէլէտիլէտէ Գօ . միտէր Ձէլէպի Բէթրաքիլին հաթթընա ըայէթէն ահալիյի միւթէպէրանըն իսթի . տալէրինէ աալա իթիպար իտիլմէյէրէք , Պայրամ սօղազը կիպի ըրզ էհիլ վէ միւ . թէպէր պիր մահալլէ պու կիւնքի կիւն ֆահիշէլէր մէքեանը օլմուշ աճապա թօր . ճուլարտա քիմին հաթթընա ըայէթէն օլ . մագտա տըր :)

— Խաքիբայը Շահանէյէ արդ վէ թագտիմ գըլընմագ իւզրէ միւթէվէֆա ճէմիլ բաշա թարաֆընտան մախտուսէն Բարիպտէն ճէլպ օլունան զայէթ միւսէնա ալթը չիթթ գօշում պու քէրրէ միւթէվէ . ֆայը միւշարիլէհին վէրէսէսի թէրաֆլէ . ըրնտէն պիլ թագտիմ քէնտուլէրինէ իքի պին իրայը Օսմանի իհսան վէ ինայէթը Շահընշահի շայան պուլուրուղունու Լը . լէֆ Հէրմ զազէթասը պէյան իտէյօր :

— Բէտիֆ ասքէլլէրինին մըգտարընը միւպէյիւն պիր գըլթա տէֆթէրին սէրիան թանդիմի տէվլէթու Սէրասքէր բաշա հազարէթէրի թարաֆընտան էմր օլմուշ օլ . տուղու մէսմու տուր :

— Տէր Սաատէթ Ալէմանէա սէֆիրի Մ . Քէյտէլ ճէնապլէրի սէյր ու թամաշա իլլէմէք իւզրէ Ֆալայը Սուլթանի պօղազ . լարընա աղիմէթ իթմիշ տիր :

— Բրէզըլին մուլթաաբըրթը բաշա թարաֆընտան Բոււլարա թէրք օլունմուշ օլան քիլիսէնին Պապ Ալի ճանիպինտէն

Իթիլարտաընը ըիճա իլլէմէք իւզրէ մա . հալը մէզքիւրտէն պու քէրրէ պիր գաշ Նէֆէր մէպուս Ասիթանէյէ կէլմիշ օլ . տուղարը Լէֆթտա մուհարէր տիր :

— Պիրազ վագըթտան պէրու Ստամ . պօլ վէ պիլատը սիւլապէտէ եայրիմիշ օյան սէրսէրի վէ սաւըզալը մաագուլլէրինտէն , տօղսան գատար քէսան հիւքիւմէթ թա . ըաֆընտան տէրտէսթ իտիլլէրէք մէմալիք . տէն թարտ վէ իհրաճ օլունաթագարընը մաէլ մէմուսիլէ իշիթաիք վէ պունտան մաատա պու մագուլլէրին ֆօթօկրաֆ ի . լէ ըսիմլէրի եաբըրըլարագ հէր մահա . լէ կէօնտէրիլէճէք իմիշ :

— Սէլանիք վիլայէթը պանդա շիւ . պէսինին մէճմուրլէրինտէն պիրի պու քէրրէ բօսթա վարօրու իլէ Տէր Սաատէ . թէ կէլմէքտէ պուլունտուղու հալտէ տէ . ըունի վարօրտա մէճմուրու մէրգում կի . ըիթթ օլունուպ վարօրուն հիյնը վիսուլին . տէ Պէյ Պղլու միւթէսարըրթըլընա կէօ . թիւրիւլիւշիւնիւ վէ պունուսն սէպէպի իսէ պանդատան 20000 լիրա գատար նօգ . սան կէօրիւլիւշիւնտէն Նէշաթ իթմիշ օլ . տուղունու Գօրէյէ եաղըյօր :

ՎԵՐԵՐԷ

Ամէրիգա զազէթալէրինտէ շու վէճէ իլէ կէօրիւլիւշ տիր :

Գաթլէ միւսթէհապգ պիր գապա . հաթթը , գաթլ օլունմագտան ագտէմ գէվ . ճէսի իլէ պիր քէրրէ աահա կէօրիւշմէսի . նէ միւսաատէ գըլընարագ մէզպուրէյի մէրգումէնին պուլունտուղու զընտանա կէօթիւրմիւշլէր , աբաթան պիր իքի սաաթ կէշտիքտէն սօնրա զընտանըն մէճմուրու օլան քիմէ կէլիպ արթըք միւլադաթլա . ըրնը վագթը թամամ օլտուղունու պէյան իթմէսի իւզէրինէ մէզպուրէ շու էմրէ իմ . թիսալէն կէօլլէրինտէն սէլ կիպի եալար

տէօքիւս վէ պաշտօնը ասլա և օգտաւոր գալ-
տըրմայարագ վէ շապկաւորնը տախի թա-
կէօքիւսն գատար կէշիւրէնք մահաւոր մահ-
տուն երկրիւս վէ էլինտէ պիւր մէնտիւ
իլէ տախի երկրիւսն գալապարաք զըն-
տանտան տըշարը չըգար կիտէր :

Պատէհու զընտաննը պիւր աղ վազըթ
տահա կէշտիւրտէ գաթլ օլունաճագ քիմ-
սէյէ եւմէք կէօթիւրիւր վէ նէ զաման քի
գալիւսու աշըպ զընտանտան իշէրի կիւրէ-
ճէյի անտէ մէրգուլ զընտաննընն եւմէք
թապաքարը էլինտէն տիւշիւս պիւր փար-
չա օլմուշ աուր , չիւնքի զընտաննը իշէրի
կիւրէճէյի վազըթտա նէ պաղարսըն պիւր
աղ օճըք գաթլ օլունաճագ պիւր գալա-
հաթլը էքքէք , գարըյա թէպտիւ օլմուշ ,
չէօյլէ քի կէօթիւսմէք իշիւն էվիլէճէ կէ-
լէն գարընընն էլպիտէլէրիւնի մէրգուլա-
պիւս օլարաք պու թարիք իլէ զընտանտան
սալմուշուպ ճանընը գուրթարմըշ արը :

Մէղպուրէ իսէ հիւ թէլաշ իթմէյէ-
րէք , վէ աթվարընը տախի պօզմայա-
րագ զընտաննըյա տէր քի , նիշին թա-
պաքարը տիւշիւրիւս տէ եւմէքլէրի տէօք-
տիւն , զօճամ կիթտի իսէ նէ պէյիս վար
հազըր եւմէքլէրի պէն եէր իտիւմ , էկէր-
չի թապաքարընն գըրըլտըղընա քէտէր իթ-
տին իսէ , թէհսիւթ իթմէ սաղըք օլունն
տէմիշ :

— Յընտանը զայէթ գուլվէթի պիւր
ատամ Մարքիւս թէրաթլէրիւնտէ իքի
հըրըրդա թէսատիւթ իտէր , հըրըրդար պու-
ատամըն հիւնէթիւնէ պաղարագ տէրլէր
միւթիւ , պիւրէ չըտար եա ագճէ վէրմէյի-
սին եա եօգա սէնի թէլէթ իտէրիւ մէր-
գուլ , հըրըրդարըն սէօքիւնիւ կէօյա ի-
շիթմէմիշ կիպի եօլունաթէվամիտէր վէ սա-
րիլլէր իսէ պուլունն եանընա եաղլաշարագ
միւսիւ իշիթմէյօրմուսուն սանա սէօյլէ-
յօրուղ եա բարա վէր եա տա չիմտի սէնի
էօլաիւրիւրիւղ տէմէլէրիւնտէ պու գուլ-
վէթիւ ատամ հէման պու հըրըրդարըն ի-
քիսիւնիտէ պիւրէր էլի իլէ թուլթուպ եիւղ
եիւղէ եուսուրթա տօգուշտուրուր կիպի
պիւր պիւրիւնէ չարբըր տուրտուղլարը եէր-
տէ պըրգըր կիտէր պատէհու սարիլլէր
պու չարբըրլաշտան պիւր սաթթ սօնրա կիւն
պէլա աղըլարը պաշտնա կէլիւպ ալըլընճա
նէյէ օլրաթըղլաքընը պիւր պիւրլէրիւնն
եիւղիւնէ տիւթիւ վէ պիւր հարաքէթ
պաղմագտա օլունաղլարը քէթթէտէ բօլիս
կէլիւպ իքիթիւնի տէ մահալիւնէ կէօթիւր-
միւշ տիւր :

— Բուսիս զաղէթալէրիւնն իշարընա
կէօրէ Յընտան իլէ Բուսիս պէյնիւնտէ
հուպպու միւլվէտաթէթ վէ եէկտիկէրի իլէ
միւլթթէթիւ իլլէմէք էթքէտըր մալսուսէ-
սիլլէ պու քէրրէ Նէք Եաթըլլա Բէթրս-
պուրիտա Յընտանընա պիւր զաղէթա թապ
ու նէշը օլունաճագ պաշտնալընը տըր :

— Բարիլլէն կէշմէքտէ օլուն Սէն
նամ նէհը , կէշէնտէ թապիւն իտէրէք
պէշ մէթրօ եէթմիշ սանթիւմ իթթիթա
իթմիւշ վէ մէղքիւր նէհընն քէնալընտա
օլուն Մարն նամ մահալտէ պէշ եիւղ իտա-
նէ եղըլլա իտարապ օլմուշ վէ էքքէրի

տիւքէտն վէ մահաղալէրի սու պաամըշ
վէ նիհայէթ Բարիլլէն պաղը սօղաղլա-
րընտա սանտալլար իլէ կիտիւս կէլինմէ-
յէ մէճպուր օլունմուշ :

Հիւքիւմէթ , նակէհան զուհուր իտէն
չու գաղա իւղէրիւնէ ասայիշը ումուլլէ-
նին իլլալ օլմամար էմըրիտէ իգթիւղա
իտէն մահալլէրէ զապթիլլէր իղամ իյ-
լէմիշ տիւր :

... Միւլլէթ .

Պէյօղլունտա Վալիտէ չէշմէսի նամ
մահալտէ 88 նումէրօ իլէ մուրադգամ
մուլթասարթ օլունաղլու պիւր պապ հա-
նէմէ Սլլթնըր տաիւրէ թարաթընտան ու-
նէվի 3000 զուրուշ իճար քէշթ Բիւլլէրէք
էօթէտէն պէրու եիւղտէ իքիտէն վէրկի-
սի օլան եիւղ զուրուշու սէնէպէսէնէ պի-
լա ընէնիտէ էօտէմէքտէ օլունաղլու
հալտէ 1864 սէնէսինտէն պէրու Բիւլլէրա-
տէմ վէրմէքտէ օլունաղլուսը Եիւղ զու-
րուշ իսթէնիլլէյիւ մագպուս սէնէպի կէլ-
մէղ օլմուշ իտի :

Հալ պու քի պու տէթա եանի 1072
սէնէսինտէ թարաթըրդա պիւր թահսի-
տար իլէ վէրկի քեհաթաղ կէլլիլլէնտէ ,
պիւղլէր քէմաթի իւլ սապըգ սէնէպի 100
զուրուշտան սէքիւղ սէնէ զարթընտա թէ-
րաքիւմ իլէ տէյիմիւղ օլան 800 զուրու-
շու թէսիւմ վէ իյթա իլլէտիւք իտէ տէ ,
գապուլ օլունաճագարագ պիւղլէրտէն սէնէ-
վի 140 զուրուշ հէսապըլլա ագճէ մաթ-
լուպ օլունտա :

Իտիւր մուլթասարթ օլունաղլու հա-
նէմին վէրկիսինի զօմիսիօն սէնէ պէ սէ-
նէ ոլլա ընէնիտէ թէսիւմ իլլէմէքտէ օլ-
ունաղլու , վէ սէքիւղ սէնէտէն պէրու նէ
պիւր ագճէ թալէպ օլունաղլ վէ նէ պիւր
իլլթար վաղը օլմատըրը հալտէ . նէ հաթ-
իլլէ 72 սէնէսինտէ եիւղտէ զըրգ զամըր
իլէ պէնտէն բարա թալէպ օլունաղլ , պի-
լէմէյիւղ քի իսթէնիլլէն պու եիւղտէ զըրգ
փաղա փարա սէքիւղ սէնէլլէք ֆալլէր ի-
չին մի տիւր , էկէրչի պէօյլէ իսէ նաթըլքի
սէնէ պէ սէնէ պօրճուլ օլան եիւղ զու-
րուշ վէրկիմի վէրմէքտէ իտիւմ իտէ իս-
թէնիլլէյի հալտէ եինէ հէր սէնէ տէյիմի
իթա իտէրտիւմ , էկէրչի հանէմին զըյմէթի
իլլին իսէ , տէյիլ սէնէտէ եիւղ զուրուշ
վէրկի , հաթթա սէքալէն զուրուշ պիւլէ
տէյմէղ օլունաղլ էհիլ վուղալուն մաա-
լիւմիւ տիւր :

Սլլթնըր տաիւրէ աղալարընն պու թէ-
տապիլլէրիւնտէն Պէյօղլու ահալիսի ֆիէլ
վաղը խօշնուտ օլմամագտա տըրլար , է-
կէրչի զօմիսիօն զըյմէթիւնտէն զիտտէ
վէրկի ալմագըղա պու տէրէճէ զայրէթ-
քէշ պուլունտուղու միսիլլա ալտըրը վէր-
կի բարալարընտան մահալլէմիլլին գալտը-
րմլարընն եաթըրըրպ չէօթիւրէրի թէմիւղ-
լէթտէ վէ չամբըլարը գալտըրթա ահա-
լիւնն տահա զիտտէ խօշնուտիլլէրիւն
միւլթէլլէմ օլուն , չիւնքիւ մահալիմիւղ-
տէ բիսիւք վէ չամբըրպն կէլլէլլէյօր ,
վէրաիլիմիւղ բարալար իսէ մահալ մահալլէ-
միլլին հէր խուսուստա վիգայէսի էլլին տիւր :

Սահիպը մէթթուպ մուլթասարթ օլ-
ունաղլ խաճէսինի վէրկիսինի սէնէ պէ սէ-
նէ Սլլթնըր տալլէյէ պիւր ընէնիտէ է-
տա վէ իյթա իլլէտիլլէն մուղապիլ պի-
հաթըն մահալլէնն թէհաթէթ վէ նէղա-
ֆէթիւնի պէքլէյօր , վէ աղալարընն իս-
թիմալ իթտիլի թէտապիլլէրէ մէպի Պէյ-
օղլու ահալիսինն խօշնուտուղլունաղլ
իլմա իտէյօր , ֆաթաթ տիւշիւնմէյօր քի
քէնտի չիքայէթլէրիւնի իսթիմա իտէ-
ճէք վէ ահալիսինն խօշնուտիլլէրիւնէ միւս-
թէլլէմ օլան ըսալաթլարա թէշէպալիւս
իտէճէք քիմէր տիւր , էկէր Սլլթնըր տալ-
րէ աղալարընտան պէքլէմէքտէ իսէ իլլթէ
իսպաթը :

Թիւնճար վէ միւլթէպէրան պիլլիթ-
թիլթաք չէնտ քէրրէ արդուհալլէր վէրէ-
րէք Չէլէպի Բէթրաքիլլին ոսյէսինտէ ֆա-
հիլլէր մէքէտանը օլան ըրգէլի պիւր մա-
հալլէտէն (Պայրամօգտըր)օ մէքուհէլլէրի
չըգարթըրըպ տա քէնտի խանէլլէրիւնտէ
չօլաք չօճուքլարը իլէ բահաթ օթուրմայա
մուլթաթաք օլունաղլար , Վաղաա Սլ-
լթնըր տալլէրին իթթիլլաղ իթտիլի թէս-
պիլլէրտէն չուսու պիլլէր ֆէհմ իտէպիլ-
մէքալլիլ քի , պէօյլէք ճատտէ վէ պու-
նուն կիպի միւլթէպէրանն մուրուր իթ-
տիլի մահալլէրէ օլունաղլա տըրգաթ վէ
իթիւնա իտիւպ էանաթ մահալլէլլէրիւնէ կէ-
լիւննէ վէրկի իշիւն լաէնգաթի թաղէիւք
վէ թահսիլ իտիւպ , վէրկի ալտըրը մա-
հալլէլլէրին ասլա իճապը ինրալար նա նա-
ղար իթմէղ , չիւնքի մէքմուրալարընն տի-
կէր աղգաթ վէ աղճէ ալաճագ վէ ան-
լէրի խօշնուտ իտէճէք մէշղուլլէթլէրի
վար , Նիլլէ ճանլար եանմագտա վէ իքի-
տէ պիւրտէ պիւրպիլլէրի թէլլէթ վէ իթլաք
իթմէլլէրիւնէ սէպէպ օլմագտա պուլու-
նան տէրնէլլէրին վէ պալօլարտա պիւր
թաղըմ էտէպիլլէրին վէ քաթէ չանթա-
լարըն իւլլէրինն տըրգաթ իթմէք էլլէթ
տիւր զիւրա հէր պիլլինտէն օթուղար զըր-
գար իրա ալլնմագտա տըր տէնիւր , ալ-
թընըր տալլէրի պէլլէտիլլէտէ ըվաճ պուլ-
մաշ էօյլէ պիւր պալօղ վէ տէրնէլլէրտէ
վուղու պուլան էտէպիլլէրիւն մէնիւնէ
տըրգաթ իտիլլէյիպ տէ վէ հէր պիլլին-
տէն 30-40 լիւրա ալմայը թէրք իտիւպ տէ
արթըր ըրգէլի մահալլէսինն չիքայէթ-
լէրի իլէ սօղաք վէ գալտըրըմլարըն իսա-
հընա վէ նէղաթէթիւնէ նաթըլ պաղըլա-
պիլլէն :

Հէր նէ հալ իսէ սահիպը մէթթու-
պուն վէրկի վէ սալիւր չիքայէթլէրի իլէ
Պէյօղլու ահալիսին հէր չէնտ վուղու
պուլմագտա օլան իլլթիւրալլէրի իւղէրինն
ըլիս էթէթի հաթթէթլէրիւնն նաղարը
տըրգաթընը տալլէթ իտէրիւ :

ԲԱՏԱՍՈՐ ԳԱՐՈՒԻ ԲԱՐԻՔԻԼԻՑԻ

Էրմէնի Գաթթիլլի միլլէթիմիլլէրիւն
թէթիւք զըլնան ֆըրդայը ճիւղիլլէր մա-
լիւմէ , Գաթթիլլէր մէղհէպիւնտէն միւլթապէ-
տէն թարտ վէ թէպիւտ զըլնմըշ պիւր
Հէրաթիկուս վէ Շիլմաթիլլի , եանի Գիւ-

բէյիան Օհան էֆէնտիյի, Ղալաթա Սա-
րայընտա Էրմէնի Պաթօլիյի նամը ին-
քաթրիք ինթիսապ իտիւպ, միւճիպինճէ
Պապը Ալի ճանիպինտէն թասաիք զըլը-
նարագ մուսթաֆէն պէրաթը Ալիշանըն
տախի շէրէֆսուտուր պույրուլուզու
ճիւմէնին մէճըումու օլան պիր քէյի-
յէթ աիր:

Մալիւմ օլտուզու վէճն իւզրէ ին-
թիսապ օլունան պիր Բաթրիյէ իհսան
պույրուլան պէրաթը Հիւմայունու ալա-
նէն միլլէթինէ զրաաթ իտէրէք Փաաի-
շահըմը էֆէնտիյի հազրէթլէրինէ վա-
ճիպ օլան տուայը իյֆա իյլէմէք ֆէրաիդի
մուգատտէսէտէն օլուպ, զալտը քի Գիւ-
բէյիան էֆէնտի իսէ, քէնտինէ իհսան
պույրուլան պէրաթը Հիւմայունու ա-
լանէն զրաաթ իթաիլմէտիյինտէն էք-
սէրի նաս մէրաք իթմէքտէ սիրէր,
քի աճապա Գիւբէյիան էֆէնտիյին
ախշ իյլէմիշ օլտուզու պէրաթ, սա-
յըր բաթրիքլէրէ իհսան պույրուլան պէ-
րաթը Հիւմայունլէրին ահքեմը իւզրէ
մի տիր, հաթթա ահատուր նաս շունու
տախի մէրազընտա տըրլար քի Պաթօլիք
բաթրիյի օլան պիր զաթըն պէրաթը նէ
սէպէպէ մէպնի մէթուր թուլուլայօր,
մասամ քի Էրմէնի Պաթօլիյի իտինէ
բաթրիք օլմուշ տուր: Պաթօլիքլէրէ տէ
օլ պէրաթը Հիւմայունու աթթըք ահ-
քեմընը թէֆհիմ վէ ճուզուֆ իթմէք
ֆարզ օլմազ մը, տէմէքտէ պուլունու-
յօրլար:

Պիզլէր ահատուր նաշըն իյլէթիյի
շու մէրազը վէ միւշքիւլիւնիւ հալլ իթ-
մէք միւլապէսէսիյլէ օլ պապտէ մէճուա-
թըմը պէյոնա իպթիտար քեթրիք:

Շէյյէ քի պէրաթը Հիւմայունու
սէթր իտիլէրէք ալանէն զրաաթ իթաի-
լիմէսինէ պաշըճա սէպէպ, պէրաթըն
իշինտէ « Բօմայը թանըմայան Պաթօլիք-
լէք » տէյու զէքր օլունմուշ իմիշ, պու-
քէյիմէ իսէ, տէյիլ Պաթօլիքլէրին իլլա
Հերետիկոս Քիւբէյիան էֆէնտիյին բաթ-
րիքլիյի իլէ քէնտի ֆըրգայը ճիւղիյէսի-
նին միյանէսինտէ աաշմը իթթիֆազըն
հուսուլինէ միւթթլէլէմ օլաճաղընտան
պաշա, անլէր տախի քէնտուսինի Պա-
թօլիք բաթրիյի տէյու թանըմայանազ-
լարըն հիսս իթմիշ օլմասը իլէ պէ-
րաթըն ահքեմը միւնիֆէսինին մէթուր
թուլուլմասը պէյնէլ Շիզմաթիք թէն-
սիպ կէօրիւմիւշ տիր:

Պիզլիմ մէսմուաթըմը պու սիւզադա
օլուպ էկէրիյի պիր սէվիլաթըմը վար ի-
սէ Քիւբէյիան էֆէնտի թարաֆընտան
պէրաթը Հիւմայունու ահքեմը միւնի-
ֆէսի այնէն մաալիւմ իտիլաիքտէ, սէհ-
վիլաթը մէսմուաթի թասհիհ իտէրիք:

Փազաթ շունու տա զէքր իտէրիք,
քի պիզ քէնտիմիդի Պաթօլիք պիլիպ վէ
Պաթօլիք մէզհէպինին ըէիսի էքրէմի
պուլունան Բաբա հազրէթլէրի վէհաթը
ումում Պաթօլիքլէր տախի պիլի գաթօ-
լիք տէյու թանըմը հալտէ Գիւբէյիան
էֆէնտիյէ իհսան պույրուլան Պաթօլիք

բաթրիյի ֆէրմանըն ահքեմըն մու-
մայիլէյի բաթրիք թէրաֆընտան մա-
լիւմ իտիլմէսինի արգիւ իտէրիք, իհսնիւ
հիւքիւմէթը Սէնիյէ պիզլէրի էլհալէթի
հաղի Պաթօլիք թանըմը վէ պիզլիմ
տախի գաթօլիք օլտուզումուզ իշին Էր-
մէնի Պաթօլիյի բաթրիյի նամընա իհսան
պույրուլան պէրաթըն ահքեմըն Օհան
էֆէնտիյին աղնամայա հազըմը օլուր,
ամմա իթիզար օլունաճաղմը քի, սիզ
գաթօլիք օլտուզումուզ իշին պէնի թա-
նըմաղընը հալտէ պէրաթըն ահքեմ-
մընը աղնամաղըն հազըմը Էօգ տըր:

Էկէրի պէյյէ պիր իթիզար վաղը
օլա պիլէ Պաթօլիքլէր եինէ Օհան էֆէն-
տինին պէրաթըն իթիմա իթմէյէ ար-
զիւքէշ պուլունուզլարընտան արթըք
վէ պիր մահալտէ (զրաաթ իթաիլէրէք
սամիլինին իթթիսարընա միւթթլէլէմ օ-
լաճաղըն իթթարընա միւպատըրէթ իյ-
լէտիք:

Երբեք 57-ի Գէլի

Պունտան աղտէմ Գիւբէյիան Շիզ-
մաթիք էֆէնտիյին ըիստէթը թահթընտա
օլմազ իւզրէ մաթպու իլանլար իլէ օն
պէշ կիւն էվլէրինտէն Շարգըլարա պէ-
յան իտիլէն մէճիւ, 250 քի շիտէն միւ-
րէքէպ օլարագ Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ
իթթիմա իթմիշ իտի մէճիւսի մէզըլիւրին
հիյնի քիւշաղընտա Գիւբէյիան էֆէնտի
թարաֆընտան իյրաա օլան Շիզմաթիքլի-
յի հալլի Բէէլէ պիր նութըտան սօնրա
թաշլարա միսիճարլար սէվի վէ իշա-
մը իլէ Պաթօլիք քիլիսէ վէ էմլաղլարընը
զապ իյլէմէք իւզրէ Նիւզըցալիան գա-
նունալը տէյու եաբըլան ուզուն պիր
գանունաճէ տախի զրաաթ օլունմուշ ի-
տի, իշպու գանունամէնին զրաաթընտան
սօնրա մէճիւր մէզըլիւրտէ հազըրուն թա-
րաֆթեան գանունամէնին ճէրհ վէ ա-
տէմը գապուլինէ տայիր նութըլար օլուն-
տա, հէր նէ գաաար գանունամէլի մէզ-
պուրուն գապուլէ շայան օլտուզու վէ սա-
յըրէ Շիզմանեան էֆէնտի թարաֆընտան
իթթաթէ վէ ըսրար օլունտա իսէ տէ, եի-
նէ գապուլ օլունմայըպ, միւհիւտիւ Էն-
ֆիյէճիանըն վէ Շիզմաթիք Գիւբէյիան
էֆէնտիյին պիրէր նութըլար իլէ օլ կիւ-
նիւ մէճիւսէ խիլմամ վէրիլմիշ իտի, ա-
րաաան պիր գաշ կիւն կէյաթտէ, զա-
ղէթըլար վասէթաթըլա կէրէք մէճիւսի
վէ կէրէք եկեղեցալիան գանունլար տէ-
յու եաբըլան շէյի, վէ սայըրէյի գա-
պուլ իթմէտիքլէրինէ տայիր սիվիլիլէ
թաղըմընտան վէ խայալի սահմանադրա-
կան իլէ զիհիլէրինի փէրվէրտէ իտէն-
լէր թարաֆընտան ալանէն բրթթիթօ ի-
տիլմիշ իտի, հաթթա բաթրիք էֆէնտի-
լէրիյլէ պէյնլէրինտէ պիր խուսուլմէթ
վէ զըտտիյէթ տախի ըիւնիւճա օլարագ
պէյնէլ ֆըրգա իւշ պէշ գըճաթ թազաիմ
վէ թէվլի օլմուշ տու, (նասըլ քի հալա
տա էօյլէ իսէ):

Պու քէրէրէ մէսմուաթըմըն նազա-
լէն պու 57 լէր մէճիւսի պիլիւն պիւ-

թիւն լաղլ օլուպ, իլնքիւ իմուլիյէ տէ-
կին ֆըրգայը 70-80 պին լիրա պօրճ ալ-
թընա գօյուպ ֆազաթ հիշ պիր իշ կէօր-
մէմիշ օլտուզլարընտան 57 նին էէրինէ
47 լէր մէճիւսի թէշքիլի մուգարէր ի-
միշ, վէ պու թէպտիլաթըն սէպէպի իսէ
ֆըրգա եալաշ եալաշ աղալմաղա օլ-
տուզումտան խայալի պիր մէճիւսի իշին
թէհի եէրէ օն քիշի զիտտէ պաղը օլմա-
մամաղ իշին իմիշ:

Վազաա տա պու հիսապ թամամ
տըր, իլնքիւ 300 քիշիլիք պլը ֆըրգա-
տան 57 սի մէճիւսիլէրիյլէ մէշղուլ օլուր-
սա մէյտանտա 247 քիշի գալըյօր: Պու
հիսապ հազըղէթէն թահսին օլունուր
իլնքիւ հէր իքի այտա մէճիւսի թէպտի-
լիյլէ օնար քիշի թէրք օլունսա միւտտէ-
թը գալիլ զարթընտա Շարգըլ ֆըրգասը
քեմալիլէն լաղլ օլմուշ օլուր:

ՇԱՐԳ ԻԻԶԵՐԻՆԵ ԱԼԵՄԱՆԵԱ ԶԵՀԱՊԸ

Վիշնա 19 Նոյեմբեր

Տօյէ Յօշուշ զաղէթաղընտա զրաաթ
իտէրիք:

Ջաթը վալայը հազրէթը Սատրաղա-
մինին իսմի Ալիլէրի Մուհամմէտ Բուշտի
բաշա իսէտէ պու կիւնքի կիւն Հիւքիւ-
մէթը Սէնիյէնին իթթիհաս պույուրու-
ղու բօլիթիգասընտա էն զիտտէ թէէսիրի
նուֆուսուտա խայիլ Շէրիֆ բաշա հազ-
րէթլէրի տիր քի մէճիւսի խասըն ճանը
տըր տէր իսէք էէզա տըր, վէ վիւքէլայը
ֆախամ թարաֆընտան կէրէք ճէնէրալ
Իկնաթիէֆին էնթրիղալարընա վէ կէրէք
մէմէքէթէյնին ասիաթընա մուգավէմէթ-
տէ պուլունուլմասը մահալա միւշարիլէյ-
հիւմ հազրաթընըն թէտապիրի սայէսինտէ
տիր:

Վազաա շու տախի սահիհ տիր քի
միւշարիլէյհին թէէսիրի նուֆուսուտա Ա-
ւըսթրիա վէ Սլէմանեա սէֆիւրէրինին
մուգվէնէթլէրի վազը օլմուշ տուր, Միւ-
շարիլէյի, հէր եէօլմ գաթը հազրէթը
Թաճարիլէրինին հիւսիւ թէվէհիւլէրի-
նէ մաղհար օլտուզլարը հալտէ վէ Սաս-
րազամ հազրէթլէրինին տախի մէմալիքին
խայը իշին օլտուզումու ֆէհմ իթաիք-
լէրինտէ հէմէյ վէ հէմէքքեար պուլուն-
մագտա տըրլար, վէ իշթէ պու իթթի-
ֆագ սայէսինտէ տիր քի, Միւհաթ բա-
շա հազրէթլէրինին բօլիթիգասընա տէ-
վամ օլունաճաղ տըր:

Պու կիւնքիւ կիւն Թօշուշ զաղէթա-
սը խայիլ Շէրիֆ բաշանըն վուզուի ին-
ֆիսալ հապէրինի պա թէլէկրաֆ ախշ
իթաիքտէ Շարգտա Ասթրիանըն թէէ-
սիրի նուֆուսուտա ինքըքը իլէ Բու-
սիա նուֆուսուտա զալիպէ իյլէմիշ օլ-
տուզումա զայէթ միւքէտտէր օլմուշ տուր

Փոքրանս Երբեք

Սլէմանեանըն պաշըր Պաթիք սահիլին-
տէ պու տէֆա շիտէթլու պիր ֆուրթունա
օլմուշ տուր, պէյլէ պիր ֆուրթունանըն էմ-
սալի պին ալթը եիւզ տօգստն տէօրթ սէնէ-

սինտէն պէրու կէօրիւմէմիշ տիր :

Տարիմարդատա տախի էմալսըզ պիր պիր ֆուրթունա զուհուրի իւն օն իքի սաաթ մէսաֆէի պախտէտէ օլան քէօյլէրի սու պասմը վէ եիւզ եիրմի գաւար կէ մի զարք վէ թէլէֆ օլմուշ :

Իթալիա տա Թախի կէլէնէրտէ վու գու պուլան թուղեանլարտան մատա եէ նիտէն չիտտէթլու պիր ֆուրթունա տա հա վուգու պուլարագ պու եիւզտէն տա խի խայլը շիտան օլմուշ տուր :

Հէնէ Էմուշ

Բուսիա հիւքիւմէթի Հիլլէ Խանլընը ազ պիր միւտտէթ մուհասէրէ ալթընա տըրդտան սօնրա զապթ վէ ֆէթհ իլլէ միշ տիր :

Շէհրի մէզքիւրիւ զապթ իլլէտիքտէ պիր հայլը միւթէպէրանը եէսիր ալարագ մահալը մէզպուրու նէֆէրաթը ասքէրիլէնին եազմա իթմէսինէ տախի միւտտաթէ իթ միշ վէ հարապ վէ վէրան պիր հալտէ պրազմը տըր : Հաթթա շու տախի ըիվա յէթ օլմագտա տըր քի Գալքօն խան նամ քիմէսնէ շէհրը մէզպուրուն զապթ վէ թէսիւրի իլլէն Բուսիայա իրայէյի թարիք իլլէյէրէք մուսվէնէթտէ պուլունսուգտան սօնրա եէտի նէֆէր էվլատըրը իւն բէրապէր Բուսիայա իլթիճա իթմիշ տիր :

Բուսիա իսէ շու ֆիւթուհաթը իւն իքթիֆա իթմէյիպ լաէն գաթի իլլէրիւմէքտէ պուլունսուպ հէման Խնկիլթէրայա հուտուտ օլմագ տէրէճէլէրինէ քիլէլմէք տէ օլտուղու Ղալէ Դալէ նամ զազէթա տա մուհարրէր տիր :

Թունուտուն իտարէի տախիլլէսի մէէ շուշ պիր հալտէ տէվրան իլլէտիլինտէն , քեաֆֆէի մէհամը հիւքիւմէթ հէր կիւն պիր կէօնա թաաղիպաթա տիւլար օլմագ տա պուլունսուշ տուր վէ կէլէնէրտէ տա հա հէնիւզ Սլէմանիա պանքէրլէրինտէն իլլինի իթմամ իտէր իթմէզ էթթէթարաֆ տան Սաթրիլը պիրիսինին ազտէմճէ վէրմիշ օլտուղու պէշ եիւզ պին ֆրանք նէմասընն նէմասը ինղըմամ վէ իլալէսի իւն միլիօնլարա պալիզ օլուպ , մէպլազը մէզպուր թամամ գըրգ միլիօնա ըէօիտէ պուլունշ վէ պու մըգտար՝ փարանըն ասըլրէ էսիւլմալի իսէ զիքը օլունտուղու վէճհ իւ լէ պէշ եիւզ պին ֆրանքտան իպարէթ իւ քէն պու քէրրէ շէօյլէ պէօյլէ օն տէօրթ պին ֆրանքա պաշ պաղլանըպ իտարէյի մէզքիւրէ մէպալիզի մէզպուրէյի տէյն իւ իտէրէք իյֆասը չարէսինի արամաղա պաշ լամըշ , վէ հէնիւզ պու փարատան պիր թաղաթի օլուն վէրմէքսիլին չիմտի տէ պաշնա պիր ճէալէլ իշի չըզըպ պու տէ ֆատա Իթալիա տէվլէթի զօնսօլուտ Թու նուսու բըթթէթ Իլլէյէրէք իտաալը հուգուգա մապաշըրէթ իլլէմիշ վէ պու գանալ մատտէսի Պասը Սլի ճանիպը սա միսինէ արզ վէ պէյան օլունարագ քէյֆի յէթ Իթալիա տա պիր մուհաքէմէ թէշքի :

Իւ իւն հալլ վէ թէսիլլէսինէ գարար վէ ըլլէրէք օլ վէճհ իլլէ հալլ վէ ֆատա զը լընմըշ , վէ պու կիպի տահա նիլէ մէշուշ վէ զահնիսեանէ աթըրմըշ իլլէր մէվճուտ օլուպ պունուն քեաֆֆէսի թէսամիհ վէ իղմազ այն իթմէտէն նէշաթ իաիւպ ումու ըու մէհամը տախիլլէնին իտարէսի մէէ մուրլարը միւքէլլէֆ օլտուքլարը իըտմէթ լէրինտէ հազգ վէ հազըքէթ իլլէ իյֆա իլլէմէյիպ մէսայիհը ճարիէյինազարը տըգ գաթա ալմամալէրի սէպէպը միւտտագիլ օլմուշ օլտուղունու Թաշ զազէթասը եա շըյօր :

Ֆրանսըզ Մարսիլիա բօթա վա բօրու պու քէրրէ գալալը սուլթանիլէտէն միւրու իտէր իքէն իւզէրինէ գալէտէն պիր կիւլլէ աթըրմըշ վէ պունուն իւզէ ըրինէ գաբտան վաբօրու տուրտուրուպ , գալալա կիտէրէք իւզէրինէ աթըրան կիւլ լէնին սէպէպինի անլամագ իւզէրէ պիր սանտալ կէօնտէրմիշ սէպէպի սիւալ օլուն տուգտա պիր ազ վազըթտան պէրու մու զաիւրի նիլամ պօղաղտան իլլէրի կիւրմէք իտաապընտա պուլունան Սմէրիգան կէ միսի գանն օլունտուղունտան , աթըրմըշ տըր տէյու ճէվապ վէրիլմիշ օլտուղու Լէ լալ Հէրմուտ մահըի տիր :

Պուղտայ եիւքիւ Տէր Սաատէթ տէն հարաքէթ իթմիշ օլան Տալմաշիա նամ տէօրթ տիրէլիլ պիր Խնկիլիզ վա բօրու Պահըր սէֆիտ սուլարընտա զարգ վէ թէլէֆ օլտուղու սէօյլէնիյօր :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

Բարիզ 16 քեանունի էվ :

Բատիգալ ֆըրգասընտան մատա ազալարըն քեաֆֆէսի տէ հիւքիւմէթին մուաֆագէյէթինտէն տօլալը մէմուտ օլ տուլար : Լուար նէհրի թուլեան իլլէտի , Լօնտա քէզա :

Մաթամ Տէգրաիլի վէֆաթ իլլէտի :

Պէրլին քէզա :

Բրէնս Պիլմարգ վիւքէլա ըիտսէթին տէն իսթիֆա իլլէյէրէք , խարիճիյէ նէ զարէթինտէ պուլունմալը տէրիւհտէ ի տէճէք տիր :

Վիեննա քէզա :

Պօրսանըն հալի եօլունա կիրմէք իւզրէ տիր , ինթիլապ ուսուլինին սօղըրուտան սօղըրույա իճրաալ հազգընտա եէնի նիլամ թատիք վէ զապուլ օլունմուշ տուր , մէզ քիւր նիլամ միւճիպինճէ եիւզ եիրմի գատար մէպուս բարլամէնթօ աղասընա մուալէն պուլունաճագ տըրլար :

Բարիզ 17 քէզա :

Տիւն ախլամ թէճէմիւ իտէն գօմի սիօն հաղուրուտա Մ . Թիէր էվլէլճէ նէշը իթտիլի պէյաննամէսինտէ հիւքիւմէ թը միւսթագիլէ վէ ճուհուրիլլէ միլանըն տա օլան մէսէլէտէն պահա իթմէտի , եա լընըզ հալը հաղըրըն իսլահը էլլէմ օլ տուղունու պէյան իլլէտի վէ միւսթագ պէլին թէէմինաթը իլլէն պիր իքինճի մէճիլսէ զիտտէ ըսրար իթտի , վէ գօմի :

սիօն տիկէր նիլամաթը մէշրութէ մատա տէլէրինի վէ վիւքէլանըն մէհուլիլլէթի մատտէսինի թէֆթիլ իլլէր իսէ օլ խուս սուստա թանդիմ օլունան զանունամէյի գապուլ իտէճէյինի պիլտիրտի :

ՍՍՐՐԱՖԻՅԷ

1872 ԴԵԿՏԵՄԵՐ 3

Լիրայի Փւմ . 100 շըշ հիսապիլէ	
Խնկիլիզ իրաալ	110 3
Ֆրանսըզ	87 8
Բօլ	89 15
Քրիմից	51 20
Մէհիալիյէ	1 12
Պէյիլիք	104 10
Մէթալիք	104 15

ԴԱԼԱԹԱ ՌՈՍՏՈՐ

Դեկտ. 3 ազլամ գաիտնալ	60—19
« 6 սապահ ալըլար	60—18
« 6 ազլամ գաիտնալ	60—20
« 7 սապահ ալըլար	60—16

1865 խթիգրազը	375
1863 «	368
1869 «	325
Սաթիլթէ Թէնէրալ	15
Գրէտի « գուր . քէիլք	17 17
Սաւտրօ-Թիլրք	10 25
Շըմէնտրֆէր	184
Թրամիլէյ	15 60

ԻԼԱՆԱԹ

ՍԿԶԵՆԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՈՐ

ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ ԵՒ ՀԱՅՑԻՆ

Բաւալան Դիւնլիւն

Սլէթաաաթիլից

Հ. ԵՂԻՇԷ Վ. ԳԱԹՈՒՆՃԱՆ

Միլիթ . Ուխտէն

Վիլնա 1873

Առաջին Գրքը Տղայոց անուամբ Գաղղիերէն սքանչելի գործն որ շատ և շատ ապագրութեամբ աշխարհածածօթ է , այս անգամ Գաղղիերէն և Հայերէն ապագրութեամբ ի պէտս տղայոց կը հրատա լակաւի՝ իբրեւ օտուկիւ նոր և զիւրիկ միանգա մայն և զուարեալի գործիք մը՝ Գաղղիերէն լեզու՛ն սկսողներուն , քիչ ատենուան մէջ զուտ գործնա կան կերպով հաղկունալու և խօսելու : Գաղղիերէն լեզուին բնութիւնն ու մասնաւոր յատկութիւնները իբր թէ շօշափելի ընելու և թարգմանութեան կերպը արփեցընելու համար՝ զատ զատ կրկին թարգմանութեանց ու մեկնութեանց խնայուած չէ : — Խօսքին ճամբորտութեան վկայ է տարիներով եղած փորձն ու տեսնուած մեծ արդիւնքն ու օգուտը Գինն է 1 ֆրանք 75 սանգ , կամ զուրուշ 9 :

ՀՈՈՎՄԷԱԿԱՆ

ԳՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԳԱՊԵՏՈՒԹԻՆ

Սոյն կարեւոր գրքոյկը կը ծախուի ի տպարանի Սէտայը Հազըգէթ :

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ	
ՄԻԲԱԶԷԼ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ	
ՂԱԼԱԹԱ	

Ն. 19 ԷՐՄԵՆԻ ՔԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԳԸ ԵՄԱԸՔԷԳԻՐ